

Toitelementide kogubilanss ja kasutus ning pestitsiidide kasutuskormus, aruanne 2006. a.

Tellija: Põllumajandusuuringute Keskus

Töö teostaja: Ökoloogiliste Tehnoloogiate Keskus

Tartu, jaanuar 2007

Kokkuvõte

Toitelementide kogubilanss ja kasutus

Indikaatori „toitelementide kogubilanss ja kasutus” andmete kogumine 2005. aasta kohta toimus vastavalt etteantud seirejuhiste ja digitaalsetele andmekogumismvormidele tellija poolt valitud 108 talus/ettevõttes kolmes erinevas Eesti piirkonnas Lääne-Eesti (Lääne, Saare ja Pärnu maakond), Kesk-Eesti (Jõgeva, Rapla ja Tartu maakond) ja Lõuna-Eesti (Võru maakond). 3-s tellija poolt valitud talus/ettevõttes (seotud veekvaliteedi seirega) koguti andmed vaid ühe või kahe etteantud põllu kohta.

Algselt planeeritud valimis toimusid erinevatel põhjustel mõningad muudatused. Mitmete talude/ettevõtete tegelik maakasutus erines olemasolevatest andmetest, mistõttu muutus mõnevõrra planeeritud jaotus suurustüübiti. Osad 2005. aasta valimis olnud tootjad asendati erinevatel põhjustel (tootmisviisi muutus, tootjaga polnud võimalik kontakti saada või tootja polnud nõus andmeid esitama) tellijaga kooskõlastatult teiste sobivate tootjatega.

Mahepõllumajandusliku tootmise taimekasvatuse gruppi >100 ha ei õnnestunud vajalikku sobivat talu/ettevõtet leida, mistõttu sai selles grupis andmeid koguda vaid 3 talu/ettevõtte kohta. Lepingujärgse talude/ettevõtete koguarvu tagamiseks koguti selles suurusgrupis seetõttu täiendavalt andmeid segatüüpi talude/ettevõtete kohta

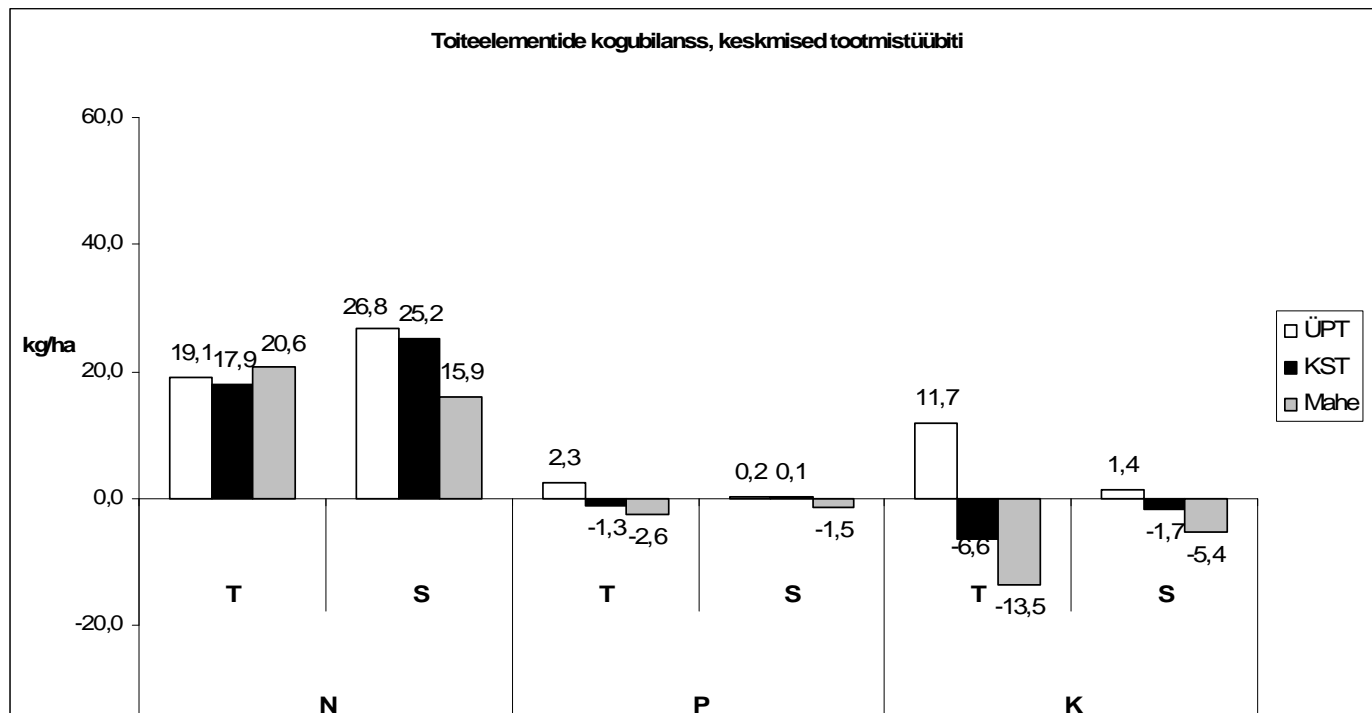
Keskmete arvutamisel ei ole kõrvale jäetud üldisest oluliselt erinevaid talusid/ettevõtteid, kuigi need mõjutavad oluliselt keskmist tulemust. Seda tuleks silmas pidada P, aga eriti K bilansi tulemuste juures, kus üksikud talud/ettevõtted erinevad eriti suurel määral üldisest.

Kuna andmeid koguti 2006. aastal alles teist aastat, siis saadud tulemuste põhjal pole loomulikult võimalik teha mitte mingisuguseid järeldusi ega anda hinnanguid.

N-bilanss ühtset pindalatoetust (ÜPT) taotlenud taimekasvatustaludes/ettevõtetes on keskmiselt 19,1 kg/ha, keskkonnasõbralikku tootmise (KST) toetust taotlenud taludes/ettevõtetes 17,9 kg/ha ja mahetaludes 20,6 kg/ha. Segatüüpi taludes/ettevõtetes on keskmised kogubilansid vastavalt 26,8 kg/ha, 25,2 kg/ha ja 15,9 kg/ha (joonis 1).

P-bilanss ÜPT taimekasvatustaludes/ettevõtetes on keskmiselt 2,3 kg/ha, KST toetust taotlenud taludes/ettevõtetes -1,3 kg/ha ja mahetaludes -2,6 kg/ha. Segatüüpi taludes/ettevõtetes on keskmised kogubilansid vastavalt 0,2 kg/ha, 0,1 kg/ha ja -1,5 kg/ha.

K-bilanss ÜPT taimekasvatustaludes/ettevõtetes on keskmiselt 11,7 kg/ha, KST toetust taotlenud taludes/ettevõtetes -6,6 kg/ha ja mahetaludes -13,5 kg/ha. Segatüüpi taludes/ettevõtetes on keskmised kogubilansid vastavalt 1,4 kg/ha, -1,7 kg/ha ja -5,4 kg/ha.

Joonis 1. Toiteelementide kogubilanss müügi alusel, keskmised tootmistüübiti.

Pestitsiidide kasutuskooormus

Indikaatori “Pestitsiidide kasutuskooormus” andmete kogumine 2005. aasta kohta toimus samades taludes/ettevõtetes, kus koguti andmeid toiteelementide kogubilansi ja kasutuse kohta, välja arvatud mahetootmisega tegelevad talud/ettevõtted. Kokku koguti pestitsiidide kasutuskooormuse andmed tellija poolt etteantud 76s talus/ettevõttes kolmes erinevas Eesti piirkonnas: Lääne-Eesti (Lääne, Saare ja Pärnu maakond), Kesk-Eesti (Jõgeva, Rapla ja Tartu maakond) ja Lõuna-Eesti (Võru maakond). Tellija poolt täpsustatud 4-s talus/ettevõttes (seotud veekvaliteedi seirega) koguti andmed vaid ühe või kahe tellija poolt etteantud põllu kohta.

Admete kogumisel on problemaatilised juhud juhud, kus taimekaitsetöö oli tellitud ja seetõttu ei teatud täpseid koguseid või preparaate, mida kasutati. Samuti on mõnel juhul probleeme andmete täpsusega (tootjal ei ole andmeid konkreetse preparaadi kohta, vaid on teada, et kasutati nt herbitsiidi).

Pestitsiidide kasutamine

Pestitsiide ei kasutanud üldse 7 KST talu/ettevõtet. Kõige suurem oli nende osakaal grupis < 40. ÜPT talude/ettevõtete hulgas oli selliseid 9. Kõige suurem oli selliste talude/ettevõtete osakaal võrdselt gruppides < 40 S ja < 40 T.

Herbitsiidid

Kõige suurem selliste talude/ettevõtete osakaal, kus herbitsiide ei kasutatud, oli gruppides < 40 S-KST (67%), < 40 T-ÜPT (50%) ja < 40 S-ÜPT (50%). Üldse ei olnud sellised talused/ettevõtteid gruppides > 100 T-KST, > 100 S-KST ja 40-100 T-ÜPT.

Segataludes/ettevõtetes (S) kasutatakse herbitsiide ha kohta mõnevõrra rohkem kui taimekasvatustaludes/ettevõtetes (T).

KST talude ja ÜPT talude vahel märkimisväärne erinevus puudus (vastavalt 1,07 ja 1,01 ha kohta). Kõige levinumad herbitsiidid on MCPA, Granstar, Mustang, Sekator ja Roundup.

Herbitsiidide keskmine kasutuskooormus doosides keskmisena on KST taludes/ettevõtetes mõnevõrra väiksem kui ÜPT taludes/ettevõtetes (vastavalt 0,94 ja 0,99).

Fungitsiidid

Fungitsiide ei kasutatud 12-st grupist 5-s: <40 T-KST, 40-100 S-KST, >100 S-KST, <40 T-ÜPT ja <40 S-ÜPT.

KST talude ja ÜPT talude vahel märkimisväärne erinevus puudus (vastavalt 1,02 ja 0,97 ha kohta). Kõige levinumad fungitsiidid on Folikur, Falcon, Tattoo, Ridomil ja Dithane.

Insektitsiidid

Insektitsiide ei kasutatud 12-st grupist 4-s, seejuures olid kõik ÜPT talud/ettevõtted. Kõige suurem oli insektitsiide kasutanud talude/ettevõtete osakaal gruppides >100 T-ÜPT (67%) ja >100 T-KST (57%).

KST talude ja ÜPT talude vahel märkimisväärne erinevus puudus (vastavalt 0,021 ja 0,015 ha kohta). Kõige levinum insektitsiidid oli Fastac, kasutati ka insektitsiide Kestac, Alphaguard ja Folikur.

Insektitsiidide keskmine kasutuskooormus doosides keskmisena on KST taludes/ettevõtetes mõnevõrra väiksem kui ÜPT taludes/ettevõtetes (vastavalt 0,57 ja 0,63).